

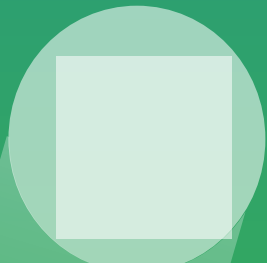
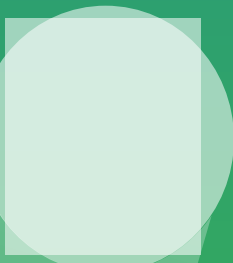
СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛ, ҮР ДҮНД СУУРИЛСАН САНХҮҮЖИЛТИЙН ТОГТОЛЦОО ҮР НӨЛӨӨ

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАНГААС

Эрүүл мэндийн даатгалын үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжлийн бодлогын барим бичгүүд, олон улсын жишгийн дагуу зохион байгуулсан хэдий ч цаашид засаж, сайжруулах шаардлагатай, хүндрэл бэрхшээлтэй асуудлууд оршиж байна.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛ, ҮР ДҮНД СУУРИЛСАН САНХҮҮЖИЛТИЙН ТОГТОЛЦОО ҮР НӨЛӨӨ

АУДИТЫН ЗОРИЛТ

Эрүүл мэндийн даатгал, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоо,
үр нөлөө сэдвээр гүйцэтгэлийн аудит хийж, дүгнэлт,
гарган холбогдох байгууллага,

Аудитын чиглэл

01

Эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцоо, үйл ажиллагааны үр дүн, төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт хангагдсан эсэх;

02

ЭМБ-с даатгуулагчийн эрэлт, хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эрүүл мэндийн чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа эсэх.

Аудитын хамрах хүрээ

Аймгийн ЗДТГ

Эрүүл мэндийн газар

Нэгдсэн эмнэлэг

Сум тосгоны ЭМТ

Хувийн эмнэлэг

Эрүүл мэндийн даатгалын хэлтэс

Эмийн сан

АЛСЫН ХАРАА 2050

монгол Улсын хөгжлийн бодлогын урт, дунд болон богино хугацааны баримт бичигт тусгагдсан эрүүл мэндийн даатгалын чанар, хүртээмжтэй тогтолцоог хөгжүүлэх арга хэмжээний үр дүн

Урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт, бичгүүдийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор 2021-2022 онуудад дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэн, тодорхой үр дүнд хүрсэн байна. Үүнд:

1. Эмнэлэг дагасан санхүүжилтийн хуучин тогтолцоог өөрчилж, даатгуулагч иргэн, үйлчлүүлэгчээ дагасан санхүүжилтийн тогтолцоо хэрэгжиж эхэлсэн,
2. Иргэдэд үзүүлэх бүх төрлийн тусламж үйлчилгээ, үзлэг, оношилгоог ЭМД-ын хөнгөлөлтөд хамруулах, нэг худалдан авагчийн тогтолцоонд шилжсэнээр иргэдээс гарах төлбөрийн хэмжээг бууруулсан байна.

01

Даатгуулагчид эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлснөөр жилд 2 сая төгрөг хүртэлх хөнгөлөлтийг эдэлж, үүнд өндөр өртөгтэй тусламж, үйлчилгээ, хорт хавдрын химийн болон туяаны өдрийн эмчилгээ, урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээний зардал хамаарахгүй байхаар зохицуулагдсан байсан бол 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн бүх төрлийн тусламж үйлчилгээг ЭМД-ын хөнгөлөлтөд хамруулахаар болсон.

ЭМД-ын сангаас үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардлын төлбөрийг дээд хязгааргүй болгосон.

02

03

Хэвтэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээг өвчний хүнд болон хөнгөн зэргээс хамааруулан ялгаатай санхүүжүүлэхээр тооцсон.

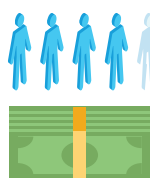

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛ, ҮР ДҮНД СУУРИЛСАН САНХҮҮЖИЛТИЙН ТОГТОЛЦОО ҮР НӨЛӨӨ

Эрүүл мэндийн даатгал, үр дүнд суурилсан гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн тогтолцооны үр дүнгээс

Тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан иргэн мөнгөн дүн(сая төгрөгөөр)

2021

2022

MRI, CT, дуран, зүрхний эхо г.м

683 иргэн
42.4 сая

2737 иргэн
242.6 сая

Гемодиализын үйлчилгээнд

3273 иргэн
320.8 сая

3208 иргэн
461.8 сая

Хөнгөлөлтэй эм

66442 иргэн
1,856.0 сая

70521 иргэн
2,151.5 сая

Гүйцэтгэлийн үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоонд шилжсэнээр эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан иргэн даатгуулагчийн тоо өмнөх оноос 109,557 хүнээр, ЭМБ-уудад олгосон санхүүжилт 10,147.1 сая төгрөгөөр, нэг хүнд ноогдох эмчилгээ үйлчилгээний зардал дунджаар 0.01 сая төгрөгөөр тус тус өссөн байна

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛ, ҮР ДҮНД СУУРИЛСАН САНХҮҮЖИЛТИЙН ТОГТОЛЦОО ҮР НӨЛӨӨ

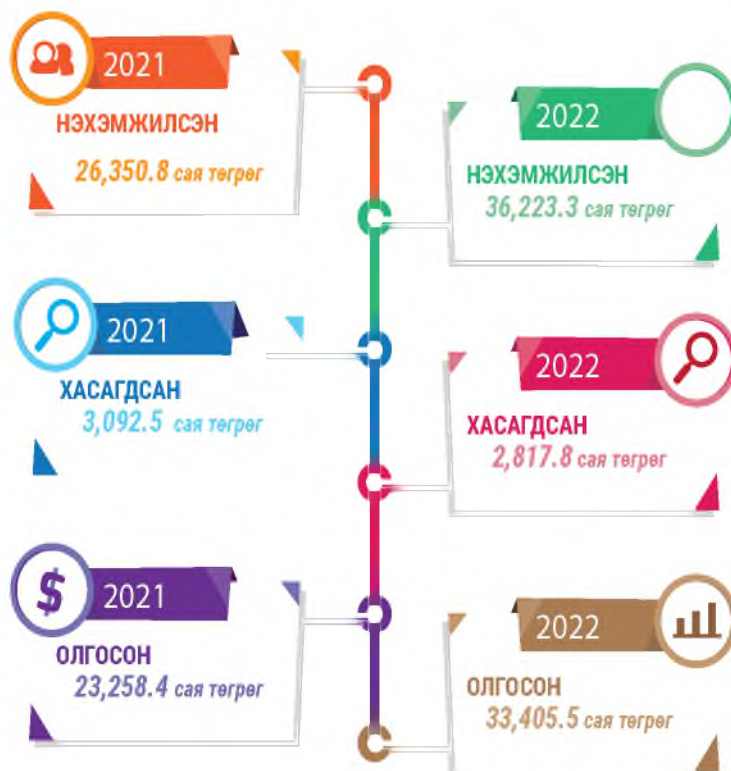
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ХӨРӨНГИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ, ГҮЙЦЭТГЭЛ

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2021-2022 оны
орлогын төлөвлөлт, гүйцэтгэл

Энэ нь ЭМДС-ийн 2022 оны орлогын төлөвлөгөөг үндэслэлгүй хэт өндрөөр төлөвлсөнтэй холбоотой байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас
ЭМБ-уудад олгосон санхүүжилт

ЭМДЕГ-тай 2021-2022 онд гэрээ байгуулсан
Эрүүл мэндийн байгууллагууд

	2021	2022
01 OPTION ЛАВЛАГАА ШАТНЫ УЛСЫН ЭМНЭЛЭГ	2	2
02 OPTION ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ЭМНЭЛЭГ	6	6
03 OPTION СУМ, ТОСГОНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВ	21	21
04 OPTION ӨРХИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВ	3	5
05 OPTION ЭМИЙН САН	42	39

ЭМДЕГ нь 2021 онд аймгийн хэмжээнд лавлагаа шатны улсын 2, хувийн хэвшлийн 6 эмнэлэг, сум, тосгоны 21 ЭМТ, 3 өрхийн ЭМБ-тай, 2022 онд лавлагаа шатны улсын 2, хувийн хэвшлийн 6 эмнэлэг, сум, тосгоны 21 ЭМТ, 5 өрхийн ЭМБ-тай “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг худалдан авах гэрээ”-г, 2021 онд 42, 2022 онд 39 эмийн сантай “Даатгуулагчдад эмийн үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх үйлчилгээг худалдан авах гэрээ”-г тус тус байгуулсан байна.

ЭМДС-аас 2021 онд цаг үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан коронавируст халдвар Ковид-19-өөс урьдчилан сэргийлэх вакцин, сорьц шинжилгээ болон гэрийн эмчилгээ, хэвтэн эмчилгээ зэрэгт нийт санхүүжилтийн 49.8 хувь буюу 11,581.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Аудитаар илэрсэн нийт 1,463.7 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

АУДИТААР ИЛЭРЧ БУЙ АЛДАА, ЗӨРЧЛҮҮД

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газраас 2023 онд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитаар дараах зөрчлүүд нийтлэг илэрч байна. Үүнд:

1. ЭМДЕГ нь 2022 онд эрүүл мэндийн байгууллагуудтай байгуулсан гэрээний гүйцэтгэлийг дүгнээгүй.

2. Өрх, сум тосгоны 26 анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын 20 хувийн үлдэгдэл санхүүжилтийг сар бүр тогтмол олголгүйгээр ЭМДҮЗ-ийн 2022 оны 4 дүгээр тогтоолоор 4-6 сарын, 10 дугаар тогтоолоор 7-10 сарын санхүүжилт 783.0 сая төгрөг, 2023 оны 01 дүгээр тогтоолоор 2022 оны 11, 12 дугаар сарын санхүүжилт 276.5 сая төгрөгийг 2023 оны 2 дугаар сард тус тус бөөнөөр нь олгосон.

3. Аймгийн Засаг дарга нь ӨЭМТ-тэй байгуулсан гуравласан гэрээнд байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр тусгасан боловч аймгийн төсөвт тусгаж батлаагүйгээс өрхийн ЭМТ-үүд нь эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний санхүүжилтээс 2021 онд 14.3 сая төгрөг, 2022 онд 38.5 сая төгрөг буюу нийт 52.8 сая төгрөгийг тогтмол зардалд зарцуулсан.

4. 2022 онд 12 сумын ЭМТ нь төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн шийдвэрээр бус төсвийн шууд захирагчийн шийдвэрээр албан хаагчдын цалинг 10-50 хувиар, нэмэгдүүлэн цалингийн зардлыг нийт 351.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн.

5. Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хуулийн дагуу аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн ТУЗ-ийг зохион байгуулж, үйл ажиллагааг хэвшүүлээгүй.

АУДИТЫН ЕРӨНХИЙ ДҮН

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх тусламж, үйлчилгээний **суурь тарифын хэмжээг инфляци, цалингийн өсөлтэй уялдуулан шинэчлэн тогтоогүй** байна.

1. Сонгон шалгаруулалтыг **3 жилд нэг удаа** нэгдсэн журмаар зохион **байгуулахаар зохицуулсан нь** эрүүл мэндийн байгууллагууд журамд заасан тусгай шаардлага, шалгуурыг хангасан үедээ **нэмэлт сонгон шалгаруулалтад орох**, улмаар эмчилгээ үйлчилгээгээр **өрсөлдөх боломжийг хязгаарлаж** байна.

2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудтай байгуулсан гэрээний гүйцэтгэлийг дүгнэх **шалгуур үзүүлэлт** нь тодорхой бус, дүгнэх аргачлал нь **орон нутгийн онцлогт тохирохгүй** байгаагаас шалтгаалан гэрээг **бодитой** үнэлж, дүгнэж чадахгүй байна.

3. ЭМДС-ийн **санхүүжилтийг** журамд заасан **хугацаанд** нь тухай бүр **олгохгүй** байгаа нь анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын хүн амд үзүүлэх **анхан шатны цогц тусламж, үйлчилгээг чанартай, тэгш, хүртээмжтэй, тасралтгүй** хүргэхэд санхүүгийн **эх үүсвэр дутагдах** эрсдэлийг үүсгэж байна

4. Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд нь **нөхөрлөлийн хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулдаг** гэх үндэслэлээр ажилтнуудын цалин хөлс, урамшууллын тогтоолт, хөрөнгө, санхүүжилтийн зарцуулалтад **төрөөс хяналт шалгалт хийх хууль эрх зүйн зохицуулалт байхгүй** байгаа нь ЭМДС-ийн **санхүүжилтийн дийлэнх хувийг эмчилгээ, тусламж үйлчилгээнд бус** ажилтнуудын цалин хангамжийг нэмэгдүүлэх болон **бусад чиглэлээр зарцуулах сөрөг хандлагыг бий болгож** байна.

5. "Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ"-ний буюу урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний **хэрэгжилт хангалтгүйгээс 2022 онд ердийн өвчлөлөөс бус ахуйн осол, гэмтлээс шалтгаалсан өвчлөл, нас баралт тус тус хүрэх түвшнээс нэмэгдсэн** байна.

6. Эрүүл мэндийн даатгал, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд хамрагдаж чадахгүй байгаа хүн ам, тэдгээрийг ЭМД-д хэрхэн хамруулах талаар тодорхойлсон **бодит тооцоо судалгаа хийгдээгүй**, эрүүл мэндийн үйлчилгээний **хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр үр дүнтэй ажил** зохион байгуулаагүй байна.

7. **Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг** Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай **хуулийн дагуу байгуулж, хэвийн, тасралтгүй үйл ажиллагааг хангах арга хэмжээ аваагүй** байна.

АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ

Аймгийн Засаг дарга Н.Лхагвадорж-д:

1. Хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хийх хяналт-шинжилгээ үнэлгээг бодит нотолгоонд үндэслэн гүйцэтгэж, гарсан үр дүн, үр нөлөөг тооцож байх.

2. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн тогтолцооны аймгийн хэмжээний хэрэгжилтэд холбогдох байгууллагууд, албан тушаалтнуудыг оролцуулсан, байгууллага хоорондын уялдаа холбоог хангасан хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийж, өгсөн зөвлөмж, арга хэмжээний хэрэгжилтийг тооцож байх.

1

Эрүүл мэндийн даатгалын хэлтсийн дарга Ц.Дэлгэрт:

1. Аймгийн НДХ-тэй хамтран эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлогыг бодит тооцоо судалгаанд үндэслэн тооцон, холбогдох байгууллагуудад санал хүргүүлж, үндэслэлтэй төлөвлүүлж, батлуулах арга хэмжээ авах.

2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын гэрээ дүгнэх үзүүлэлтийг цахим санд бүрэн, үнэн зөв, мэдээлэх талаар холбогдох албан тушаалтнуудад сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж, гэрээ дүгнэх бэлтгэх ажлыг хангуулсны үндсэн дээр бодитоор дүгнэж байх.

3. ЭМДС-ийн санхүүжилтийг журамд заасан хугацаанд нь тухай бүр олгох асуудлыг дээд шатны байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлж, эрүүл мэндийн байгууллагуудыг хэвийн, тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах нөхцөл боломжоор хангах.

4. Эрүүл мэндийн даатгал, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд хамрагдаж чадахгүй байгаа иргэдийг ЭМД-д хэрхэн хамруулах талаар бодит тооцоо судалгаа хийж, даатгалд хамруулах замаар эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх.

5. Ашиглагч эрүүл мэндийн байгууллагуудын санал хүсэлтийг тухай бүр авч, дээд шатны байгууллагад уламжилсны үндсэн дээр эрүүл мэндийн даатгалын үйлчилгээнд ашиглагдаж буй цахим системийн хөгжүүлэлтийг хийж байх.

2

Эрүүл мэндийн байгууллагын дарга нарт:

1. Эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцоо, эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн шинэчлэлийн хүрээнд тулгарч буй хүндрэл, бэрхшээл, санал хүсэлтийг тухай бүр холбогдох байгууллагуудад уламжлан шийдвэрлүүлэх.

2. Эмчилгээ, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах замаар ЭМДС-аас авах санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх, олгосон санхүүжилтийг арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай зарцуулж байх.

3. Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагаас нэхэмжилсэн санхүүжилтийг худалдан авах, тусламж үйлчилгээний чанар болон төлбөрийн хяналтаар хасалт хийлгэж буй шалтгааныг бодитоор тодорхойлж, арилгах замаар санхүүжилтийг бүрэн гүйцэт авч байх.

4. Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний сургалт, сурталчилгааг нэмэгдүүлэх замаар өвчлөлийг бууруулах, эмчилгээ, үйлчилгээний зардлыг хэмнэх.

3